

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 545/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť E. H., T., zastúpeného advokátkou JUDr. K. G., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 650/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júla 2013 doručená sťažnosť E. H., T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. K. G., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 650/2010.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«Dňa 13. 05. 2010 podal sťažovateľ ako oprávnený súdnemu exekútorovi JUDr. M. K., M.(ďalej len „súdny exekútor“) návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému: B..., vo veci vykonania uloženej povinnosti prideliť oprávnenému prvý voľný byt mimo poradovníka – 3 izbový byt v obvode B. s príslušenstvom.

Exekučným titulom, na podklade ktorého podal sťažovateľ návrh na začatie exekučného konania je právoplatné a vykonateľné Uznesenie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 07. 05. 1999, č. k. 14C395/95-173 (uzavretý súdny zmier), ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 13. 05. 1999. Pri písomnom vyhotovení uznesenia však došlo k vážnemu a podstatnému pochybeniu súdu. V písomnom vyhotovení uznesenia absentovalo slovo „trojizbový“. Opravným uznesením toho istého súdu zo dňa 31. 08. 2009, č. k. 14C395/1995-213, bola chyba súdu odstránená. Opravné uznesenie nadobudlo právoplatnosť až dňa 06. 10. 2009.

Exekučné konanie je vedené na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „súd“) pod č. k. 35Er 650/2010.

*Dňa 22. 09. 2010 vydal súd súdnemu exekútorovi poverenie č. 5103*084778 a súdny exekútor dňa 13. 01. 2011 vydal Upovedomenie o začatí exekúcie, voči ktorému podal povinný dňa 31. 01. 2011 námietky. O námietkach rozhodol súd (vyšší súdny úradník) dňa 04. 10. 2011 Uznesením 35Er650/2010-45, ktorým námietky povinného zamietol.*

Dňa 31. 10. 2011 podal povinný odvolanie voči uzneseniu súdu. Sťažovateľ žiadal súd viackrát o konanie a rozhodnutie a to listom zo dňa 10. 07. 2012 a dňa 04. 09. 2012.

Po nečinnosti súdu podal sťažovateľ dňa 31. 10. 2012 predsedovi súdu sťažnosť na porušovanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Podpredsedníčka súdu odpovedala sťažovateľovi listom zo dňa 30. 01. 2013, kde sťažnosť hodnotila ako nedôvodnú vzhľadom na to, že zákonná sudkyňa rozhodla uznesením č. k. 35Er650/2010-45 dňa 29. 11. 2012, tak že námietky zamietla (právoplatnosť a vykonateľnosť nadobudlo uznesenie dňa 02. 01. 2013) a vzhľadom na počet vecí, ktoré zákonná sudkyňa vybavuje.

S vyhodnotením, resp. s odôvodnením sťažnosti podpredsedníčkou súdu sa sťažovateľ nestotožnil a preto požiadal predsedu Krajského súdu v Bratislave v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, aby prešetril vybavenie sťažnosti sťažovateľa súdom.

Podpredsedníčka Krajského súdu v Bratislave vyhodnotila žiadosť sťažovateľa za dôvodnú a konštatovala že došlo k predlžovaniu konania a k jeho prietahom...

Podľa čl. 48 ods. 2, prvá veta Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom.

Tak ako vyplýva z ustálenej rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR, pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, sa zohľadňujú 3 základné kritéria:

- 1. právna a faktická zložitost' veci*
- 2. správanie sa účastníkov konania*
- 3. postup samotného súdu*

Posúdením všetkých troch kritérií má sťažovateľ za to, že (ne)konaním súdu došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom je potrebné uviesť, že súd v danej veci o odvolaní povinného posudzoval „od stola“ právnu otázku, ktorá bola rozpracovaná na úrovni vyššieho súdneho úradníka, preto nemožno hovoriť, že by išlo o zvlášť zložitú vec a ďalej sťažovateľ svojim správaním nezadal príčinu na prietahy v konaní, práve naopak upozorňoval súd, že bezdôvodné nekonanie je porušením jeho práva na verejné prerokovanie bez zbytočných prietahov.

Zásah do základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vníma sťažovateľ za tak závažný, že žiada ústavný súd o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Závažnosť zásahu pociťuje sťažovateľ z vývoja konkrétnych udalostí, a to že nešlo o prvý zásah súdu do jeho ústavných práv. Ide o opätovný zásah, ktorý nasleduje po dlhoročných prietahoch v súdnom konaní, ktoré predchádzalo exekučnému konaniu (komplexne vnímané ako jedna a tá istá vec – uplatnenie práva až po jeho vymoženie). Prietahy v súdnom konaní

a následne v exekučnom konaní negatívne zasiahli do kvality života sťažovateľa a ich následky už nie je možné napraviť. V súdnom konaní sa sťažovateľ ako človek v strednom veku, plný života a plánov do budúcnosti, ako otec 3 detí, domáhal práva spojeného so základnou existenčnou potrebou a to dôstojným bývaním, kedy byt, ktorý mu bol riadne pridelený, mu bol následne aj neoprávnené odňatý. Voči tomuto závažnému porušeniu práva viedol sťažovateľ dlhotrvajúci súdny spor, ktorý bol vedený od roku 1995 a riadne právoplatne skončený až v roku 2009 (pričom od roku 1999 nebol súd schopný odstrániť jednoduchú písársku chybu pri vydaní vyhláseného uznesenia – súdneho zmiery). Sťažovateľove pocity bezmocnosti, krivdy a úzkosti mali nakoniec taký negatívny dopad, že podstatným spôsobom dopadli i na zdravie sťažovateľa, ktorý v priebehu sporu prekonal niekoľko mozgových príhod, rozpadol sa mu rodinný život a v súčasnosti je invalidným dôchodcom. A hoci v predmetnom exekučnom konaní (viac ako ročné rozhodovanie súdu o odvolaní povinného voči uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o zamietnutí námietok) už k tak dlhým prieťahom ako v súdnom konaní nedošlo, pocity bezmocnosti, krivdy a nespravodlivosti sa u sťažovateľa iba umocnili a na sklonku svojho života mu zostal iba jediný pocit a pocit bezprávia a nespravodlivosti...

Podľa čl. 127 Ústavy SR môže Ústavný súd SR svojim rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti priznať tomu, koho práva boli podľa ods. 1 porušené primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľ je invalidný dôchodca, ktorý sa svojich práv priznaných mu v exekučnom titule a vymáhaných v predmetnom exekučnom konaní domáha od roku 1999 a preto nižšie požadovanú finančnú čiastku 2 000,- eur považuje za opodstatnenú a primeranú...»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 35Er 650/2010 bolo porušené.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie ako náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 2 000,- eur, ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátke JUDr. K. G... do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil

žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 650/2010.

Podstatou sťažnostných námietok sťažovateľa je namietanie neprimeraných časových odstupov pri rozhodovaní okresného súdu v exekučnom konaní o námietkach povinného proti upovedomeniu o začatí exekúcie.

Sťažovateľ poukázal na to, že na základe jeho návrhu ako oprávneného bolo začaté exekučné konanie, v ktorom súdnu exekútorovi bolo okresným súdom vydané poverenie na vykonanie exekúcie 22. septembra 2010. Súdny exekútor 13. januára 2011 vydal upovedomenie o začatí exekúcie, proti ktorému podal povinný 31. januára 2011 námietky. Okresný súd rozhodol o námietkach povinného uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom 4. októbra 2011 (tak, že námietky povinného zamietol), teda až po deviatich mesiacoch od podania námietok. Povinný 31. októbra 2011 podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí jeho námietok vydanému vyšším súdnym úradníkom. Okresný súd o tomto odvolaní povinného rozhodol až po viac ako jednom roku od jeho podania uznesením z 29. novembra 2012 (ktorým boli námietky povinného opätovne zamietnuté). Uznesenie okresného súdu z 29. novembra 2012 nadobudlo právoplatnosť 2. januára 2013.

Sťažovateľ v sťažnosti zdôraznil aj nesprávne vyhodnotenie jeho sťažnosti na prieťahy v konaní adresovanej predsedovi okresného súdu z 31. októbra 2012, ktorá bola

vybavená listom okresného súdu sp. zn. Spr. 2097/2012 z 30. januára 2013 ako nedôvodná. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z podnetu sťažovateľa prešetril spôsob vybavenia jeho sťažnosti okresným súdom a v liste sp. zn. Spr. 2135/13 z 10. mája 2013 uznal dôvodnosť sťažnosti sťažovateľa na prietahy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 35 Er 650/2010 vzhľadom na neprimerane dlhú dobu, počas ktorej okresný súd rozhodoval o námietkach proti exekúcii, a uviedol: *„Po preštudovaní náhradného obalu k spisovému materiálu sp. zn. 35Er 650/2010 bolo zistené, že v časovom období od podania odvolania povinného, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 31. 10. 2011 až do rozhodnutia o odvolaní uznesením č. k. 35Er 650/2010-54 zo dňa 29. 11. 2012, došlo k predĺžovaniu konania... Ku dňu vybaveniu sťažnosti Spr. 2097/2012 bolo v tejto veci vydané rozhodnutie, čím bol odstránený prietah v konaní..., mi dovoľte, aby som sa Vám v mene správy a riadenia súdu za vzniknuté prietahy ospravedlnila, pričom zároveň uvádzam, že so zreteľom na rozhodnutie veci zo strany súdu nie je potrebné prijímať iné opatrenia v postupe súdu v predmetnom konaní...“*

Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00) alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

Ústavný súd opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu

funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

Ústavný súd po vyhodnotení všetkých okolností danej veci uzatvára, že v postupe okresného súdu pri rozhodovaní o námietkach povinného proti exekúcii zjavne došlo k priet'ahom, avšak v čase doručenia s'ťažnosti ústavnému súdu okresný súd už o námietkach povinného právoplatne rozhodol, a tým vzniknutý priet'ah odstránil.

Vzhľadom na celkovú dĺžku exekučného konania (ktoré sa začalo v roku 2010), dobu, počas ktorej okresný súd rozhodoval o námietkach povinného, ako aj vzhľadom na odstránenie s'ťažovateľom namietanej nečinnosti okresného súdu v čase doručenia jeho s'ťažnosti ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom konaní nebol zistený priet'ah takej intenzity, ktorý by zakladal možnosť porušenia označených základných a iných práv s'ťažovateľa v namietanom konaní.

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde s'ťažnosť s'ťažovateľa odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie s'ťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi s'ťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2013